

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI

ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

ZA **2015** ROK

ORAZ

Z REALIZACJI

**„PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIAN
NA LATA **2013 – 2015**”**

Kościan, marzec 2016 r.

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA.

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zmianami).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zmianami).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
5. Uchwała Nr VI/45/11 Rady Miejskiej Kościana z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, § 11 pkt 1-3.
6. Zarządzenie Nr 109/11 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 5 lipca 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (ze zmianami).
7. Umowa partnerska o współpracy z dnia 01 września 2011 r. zawarta pomiędzy Gminą Miejską Kościan a instytucjami, o których mowa w art. 9 a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
8. Zarządzenie Nr 6/2011 z dnia 01 września 2011 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie w sprawie określenia wzoru dokumentów, stosowanych w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
9. Zarządzenie Nr 1/2011 z dnia 02 września 2011 r. Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w sprawie określenia wzorów dokumentów, stosowanych w pracy Grup Roboczych oraz określenia regulaminu działania Grup Roboczych.
10. Uchwała nr XIX/181/12. Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013 - 2015”.

II. SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.

1. Przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie.
2. Przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kościanie.

4. Pedagog placówki oświatowej w Kościanie.
5. Kurator sądowy Sądu Rejonowego w Kościanie.
6. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Kościanie.
7. Przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie.
8. Przedstawiciel Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kościanie.

III. CELE FUNKCJONOWANIA.

1. Rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, oparte na współpracy profesjonalnych służb i instytucji zajmujących się problemem przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań profilaktyczno-edukacyjnych na terenie Miasta Kościana.

IV. REALIZOWANE ZADANIA.

1. Integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałaniu temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Wypracowanie metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy.
6. Profesjonalne wspieranie merytoryczne rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego związanego z przemocą.
7. Monitorowanie sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.
8. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.
9. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Opracowanie wieloletniej strategii przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Monitorowanie i ewaluacja programu.
12. Sporządzanie sprawozdań i statystyk z działań prowadzonych w danym roku.

V. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O FUNKCJONOWANIU ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I PRACY GRUP ROBOCZYCH W 2015 R.

1. W 2015 r. pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się 26 marca 2015 r., na którym:
 - 1) przyjęto sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych za rok 2014,

- 2) ustalono plan pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2015 r.,
 - 3) rozważano potrzebę wdrożenia programu edukacyjnego dla służb zaangażowanych w realizację procedury „Niebieska Karta” pod kątem rozpoznawania zjawiska przemocy (np. „Agresja, czy przemoc”),
 - 4) przedstawiono działania informacyjne skierowane dla mieszkańców Miasta Kościana w sprawie podniesienia świadomości w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
2. Drugie posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się 16 września 2015 r. i zostało połączone ze szkoleniem członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych. W ramach szkolenia i dyskusji omówiono:
- 1) zagadnienia z zakresu komunikacji wewnątrz Grupy Roboczej,
 - 2) zasady pierwszych kontaktów z rodziną dotkniętą problemem przemocy,
 - 3) sposób interwencji wobec sprawcy przemocy.
3. Na trzecim posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego, zorganizowanym dnia 24 listopada 2015 r. podejmowano następujące tematy:
- 1) wstępna ocena realizacji planu pracy za 2015 r.,
 - 2) wyniki ankiet przeprowadzonych w celu zdiagnozowania zjawiska przemocy w mieście Kościanie na potrzeby „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”
 - 3) założenia do planu pracy Zespołu na 2016 r.
4. Grupy Robocze, tworzone dla rozwiązywania problemów związanych z przemocą rodzinną w indywidualnych przypadkach podejmowały działania polegające na:
- 1) diagnozowaniu problemu przemocy w rodzinie,
 - 2) wypracowaniu metodyki pracy z ofiarami i sprawcami przemocy,
 - 3) działaniu interwencyjnym, nakierowanym na ochronę ofiar przemocy,
 - 4) profesjonalnym wspieraniu merytorycznym rodziny w rozwiązaniu stanu kryzysowego, związanego z przemocą,
 - 5) monitorowaniu sytuacji rodziny do rozwiązania problemu przemocy.

Pracę Grup Roboczych w ujęciu statystycznym oraz działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy w 2015 r. ilustrują tabele.

PRACA GRUP ROBOCZYCH W 2015 R.

1. Interwencje kryzysowe - procedura „Niebieskiej Karty”

Lp.	Temat	Ilość w 2014	Ilość w 2015	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	„Niebieskie Karty - założone ogółem, w tym przez: 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne OPS, 2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie, 3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie, 4) placówki oświatowe, 5) placówki służby zdrowia.	77	61	79,2
	1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie i inne OPS,	7	2	28,6
	2) Komendę Powiatową Policji w Kościanie,	66	56	84,8
	3) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościanie,	0	1	-
	4) placówki oświatowe,	3	1	33,3
	5) placówki służby zdrowia.	1	1	100,0
2.	„Niebieskie Karty” założone bez zgody ofiar.	0	0	-
3.	Ustanie przemocy w rodzinie po założeniu „Niebieskiej Karty”.	24	35	145,8
4.	Zakończenie procedury „Niebieskiej Karty”.	47	42	89,4
5.	Liczba NK prowadzonych od 2011, 2012, 2013, 2014 r.	68	55	80,9

2. Ofiary i sprawcy przemocy.

Lp.	Temat	Ilość w 2014	Ilość w 2015	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	Ofiary przemocy - ogółem, w tym:	64	66	103,1
	1) kobiety,	53	57	107,5
	2) mężczyźni,	5	5	100,0
	3) dzieci.	6	4	66,7

2.	Ofiary przemocy powyżej 60 roku życia.	8	7	87,5
3.	Ofiary przemocy – osoby niepełnosprawne.	6	10	166,7
4.	Sprawcy przemocy – ogółem,	62	62	100,0
	w tym:			
	1) kobiety,	4	2	50,0
	2) mężczyźni.	58	60	103,4

3. Spotkania Grup Roboczych.

L.p.	Temat	Ilość 2014 r.	Ilość 2015 r.	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	Spotkania Grup Roboczych.	250	232	92,8
2.	Uczestnicy Grup Roboczych:			
	1) pracownicy socjalni,	251	233	92,8
	2) przedstawiciel KPP,	245	215	87,7
	3) przedstawiciel MKRPA,	157	141	89,8
	4) pedagodzy,	76	33	43,4
	5) prawnik,	2	1	50,0
	6) przedstawiciel służby zdrowia,	1	1	100,0
	7) kuratorzy,	17	13	76,5
	8) przedstawiciel PCPR,	9	7	77,8
	9) asystent rodziny,	18	10	55,6
	10) psycholog,	10	4	40,0
	11) inne osoby.	-	-	-
3.	Ofiary przemocy lub ich przedstawiciel.	128	127	99,2
4.	Sprawcy przemocy.	91	89	97,8

4. Działania podejmowane przez Grupy Robocze.

L.p.	Temat	Ilość w 2014 r.	Ilość w 2015 r.	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	W stosunku do ofiar przemocy i ich rodzin:			
	1) pomoc finansowa,	58	17	29,3
	2) bezpłatne posiłki w szkołach i przedszkolach,	16	14	87,5
	3) paczki żywnościowe,	6	3	50,0
	4) odzież,	16	7	43,8
	5) skierowanie do psychologa,	48	59	122,9
	6) skierowanie do prawnika,	26	18	69,2
	7) skierowanie do pedagoga,	7	10	142,9
	8) skierowanie do grupy wsparcia,	5	3	60,0
	9) wprowadzenie do rodziny asystenta,	3	3	100,0
	10) systematyczne wizyty dzielnicowego w rodzinie,	76	108	142,1
	11) objęcie dziecka pomocą psychologiczno - pedagogiczną,	17	6	35,3
	12) skierowanie na bezpłatne badanie lekarskie,	1	0	-
	13) skierowanie do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,	0	2	-
	14) odebranie dziecka zagrożonego i umieszczenie w innej rodzinie,	2	0	-
	15) wsparcie mediatora.	-	2	-
2.	W stosunku do sprawców przemocy:			
	1) skierowanie do MKRPA,	20	28	140,0
	2) zmotywowanie do podjęcia terapii lub leczenia odwykowego,	25	34	136,0
	3) skierowanie do psychologa,	20	11	55,0
	4) rozmowy interwencyjne,	43	47	109,3
	5) współpraca z Prokuraturą,	7	4	57,1
	6) współpraca z Sądem,	9	6	66,7
	7) skierowanie sprawy na Policję.	6	1	16,7

5. Działania Sądu wobec sprawców przemocy.

L.p.	Temat	Ilość w 2014 r.	Ilość w 2015 r.	Dynamika % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	Ograniczenie władzy rodzicielskiej.	3	1	33,3
2.	Pozbawienie władzy rodzicielskiej.	0	0	-
3.	Postanowienie o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.	4	2	50,0
4.	Wydanie nakazu eksmisji z domu.	0	0	-
5.	Wydanie wyroku o karze pozbawienia wolności w zawieszeniu.	3	2	66,7
6.	Ustanowienie kuratora.	4	2	50,0
7.	Zasądzenie alimentów.	9	4	44,4
8.	Objęcie sprawcy programem korekcyjno-edukacyjnym.	0	0	-

VI. REALIZACJA ZADAŃ OKREŚLONYCH W „PROGRAMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE GMINY MIEJSKIEJ KOŚCIANA NA LATA 2013 - 2015” .

1. Realizowano zadania określone w pkt IV.1.2. Programu, w tym:
 - 1) podejmowano działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie,
 - 2) inicjowano interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - 3) tworzone grupy robocze w celu rozwiązania problemów związanych z przemocą w rodzinie,
 - 4) zapewniano merytoryczne wsparcie ofiarom przemocy,
 - 5) rozpowszechniono informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - 6) sporządzono sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie za 2014 r. i przedłożono Burmistrzowi Miasta Kościana i Radzie Miejskiej Kościana.
2. Podejmowano działania związane z realizacją pkt IV.3 Programu, tj. pozyskiwano oferty szkoleniowe z zakresu przeciwdziałania przemocy.
3. Zrealizowano pkt. IV 4.3) Programu, tj. opracowano ulotkę dotyczącą mechanizmów przemocy, zawierającą informacje o instytucjach i organizacjach zajmujących się specjalistyczną pomocą osobom uwikłanym w przemoc oraz o infrastrukturze placówek

- zapewniających profesjonalną pomoc doradczą, terapeutyczną oraz schronienie dla ofiar przemocy.
4. Podejmowano działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:
 - 1) organizowano aktywne formy spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży zagrożonej, promujące zachowania bez agresji przy współpracy z Centrum Wolontariatu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w tym:
 - sekcje tematyczne (plastyczne, muzyczne, kulinarne itp.),
 - wyjazdy, spotkania integracyjne,
 - warsztaty integracyjno-poznawcze itp.
 - 2) zorganizowano 17 spotkań w Klubie Integracji Społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie o charakterze edukacyjnym, podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców. Były to grupy wsparcia pn. „Akademia Świadomego Rodzica”. W ramach tych zajęć zorganizowano także wyjazdy integracyjne rodziców i dzieci.
 5. Zapewniano wsparcie ofiarom przemocy poprzez:
 - 1) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur powstrzymujących dalsze jej stosowanie,
 - 2) rozpoznanie sytuacji ofiar przemocy,
 - 3) prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie,
 - 4) udzielanie informacji o prawach ofiary oraz instytucjach świadczących pomoc,
 - 5) przedstawienie lokalnych zasobów pomocy,
 - 6) współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, w celu zapewnienia schronienia osobom zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania,
 - 7) objęcie specjalistyczną opieką dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy w Świetlicy Socjoterapeutycznej.
 6. Występowano do Komendy Powiatowej Policji z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych w rodzinach zagrożonych przemocą.
 7. Występowano do Sądu Rejonowego w Kościanie o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.
 8. Informowano Prokuraturę Rejonową w Kościanie o sytuacji w rodzinie objętej procedurą „Niebieskiej Karty”.

VII. WNIOSKI.

1. Analiza pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych pozwala sformułować następujące wnioski:
 - 1) w roku 2015 spadła liczba spraw związanych z realizacją procedury „Niebieskich Kart” o 20,8 %. Prowadzono postępowanie w sprawie 61 Kart. W ocenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych przyczyną takiej sytuacji jest to, iż:
 - rozwiązywanie problemów związanych z przemocą stało się bardziej skuteczne,
 - poprawiono koordynację działań, nakierowanych na pomoc rodzinie dotkniętej przemocą,

- wypracowano model współpracy między instytucjami; pojawił się jasny i sprawny przepływ informacji, dotyczący sytuacji rodziny w kryzysie,
 - zwiększyło się poczucie wzajemnego, profesjonalnego wsparcia służb i instytucji, uczestniczących w rozwiązywaniu problemu przemocy,
 - wykorzystywanie potencjału różnych instytucji zwiększyło poczucie bezpieczeństwa osób poszkodowanych,
 - wspólne działanie służb prewencyjnych i pomocowych ograniczyło poczucie bezkarności sprawców przemocy,
- 2) w wyniku działań interwencyjnych i merytorycznego wsparcia środowisk dotkniętych przemocą odnotowano ustanie przemocy w 35 rodzinach, tj. o 11 więcej, aniżeli w roku 2014, co można uzasadnić wykorzystaniem nowych instrumentów w zwalczaniu zjawiska przemocy (koordynacja działań instytucji, kierowanie do psychologa, kierowanie spraw o stosowaniu przemocy na policję i do prokuratury itp.)
2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych wykazała, iż dla skutecznego przeciwdziałania zjawisku przemocy niezbędne jest zdiagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Kościana w oparciu o badania ankietowe wśród mieszkańców i uczniów szkół, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci zaniedbywanych lub krzywdzonych. Diagnozę taką przeprowadzono w miesiącu listopadzie i grudniu 2015 r. Wyniki konsultacji społecznych i ankiet wykorzystano do opracowania „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025”.
3. Realizacja zadań nakierowanych na ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga zintegrowanego działania wielu podmiotów, działających w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej i winna przebiegać we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

Kościan – 2016 – 03 – 11

Opracował:
M. Lubińska